

Rendesia e bahkepunimit nderinstitucional per nje vendimmarrje te informuar, te bazuar ne evidenca

Fatmire Kolcaku

2023

Mënyrë më e shëndetshme e jetesës, parakusht për luftimin dhe parandalimin e semundjeve kronike jongsjites

- Shëndet për të gjithë: Shërbime shëndetësore cilësore, në kohë, të qëndrueshme dhe të përballueshme për të gjithë njerëzit.
- Nje sistem shëndetësor që mbronë, përmirësonë dhe promovonë shëndetin, produktivitetin dhe mirëqënien e të gjithë njerëzve, duke ofruar shërbime efikase shëndetësore e mjekësore dhe duke u kujdesur për një progres të qëndrueshëm në shëndetin publik dhe në mjekësi.

Fuqizimi i sistemit shëndetësor, duke vendosur në qendër të sistemit pacientin.

- Përmirësimi i cilësisë dhe rritja e qasjes në shërbimet e kujdesit shëndetësor.
- Financimin i qëndrueshëm,
- Zhvillimi i infrastrukturës, përmirësim i teknologjisë
- Fuqizim i burimeve njerëzore dhe kapaciteteve Institucionale dhe bashkepunimi nderinstitucional.
- Respektimi i të drejtave të pacientit

Presioni për ndryshime – bazuar në kërkesat

- Moshimi i popullatës/struktura e re demografike
- Fushëveprimi i kufizuar psh. Trajtimi i kancerit, SKV
- Ndrimi i sjelljes së sëmundjeve, morbiditetit, TB trajtimi, COVID-19
- Duhanpirja në mesin e të rinjëve
- Kanceri
- Rritja e numrit të përdoruesve intravenoz të drogave
- IST dhe HIV/AIDS
- Rritja e rezistencës ndaj barnave

Vizioni dhe Misioni

Parimet

- Universaliteti
- Qëndrueshmëria
- Cilësia
- Përbalueshmëria
- Përkushtimi ndaj shëndetit si një e drejtë njerëzore dhe e mirë publike
- Inovacioni
- Integriteti
- Efikasiteti
- Transparenca
- Llogaridhënia
- Dinjiteti
- Barazia gjinore.

Sistemi informativ shendetesor Shendetesi e bazuar ne evidence

- SISH-i parakusht per nje vendimmerrje te bazuar ne evidence. SISH-i mundëson lidhjen dhe funksionimin e mirëfilltë të të gjitha hallkave të sistemit shëndetësor dhe krijimin e data-bazës së të dhënave.
- SISH-i poashtu konsiderohet si parakusht per implementimin e Ligjit per sigurim shendetesor.
- Zbatimi i agjendës transformuese të shërbimeve shëndetësore kërkon domosdoshmërisht struktura institucionale funksionale në të gjitha nivelet, me burime njerëzore jo vetëm të mjaftueshme për t'iu përgjigjur detyrimeve ligjore të tyre, por edhe të mirëtrajuara, për të përballuar të gjitha sfidat me të cilat ndeshen.

Bashkepunimi nderinstitucional, komunikim per nje vendimmarrje te informuar

Institucionet dhe partneret

- **Qeveria e RKS**

- Institucionet e sektorit te shendetesise
- Kujdesi paresor shendetesor
- Kujdesi dytesor shendetesor
- Kujdesi tretesor

Institucionet tjera qe nderlidhen me problematiken shendetesore-bashkepunim ndersektorial

- **Kuvendi i RKS**

- Komisionet Parlamentare
- Grupet Parlamentare
- Shoqeria civile
- Partneret tjere, donatoret vendor dhe nderkombetar
- Kerkuesit e sherbimeve shendetesore-pacientet
- Mediet

- Aktivitetet institucionale në fushën e sistemit shëndetësor përfshijnë, por nuk kufizohen, në përgatitjen e kornizave ligjore, strategjive dhe rregullatore, për sektorin publik dhe privat, financimin dhe monitorimin e kujdesit shëndetësor, mundësimin e edukimit dhe trajnimit të personelit shëndetësor.
- Qeveritë kanë një rol të rëndësishëm në garantimin e një sistemi shëndetësor mirë-funksional.

- **Strategjia e re do të jete e bazuar në evidenca që ndihmojnë përcaktimin e prioriteteve, objektivave dhe veprimeve për arritjen e vizionit dhe misionit.**
- Strategjia e re orientohet nga promovimi i jetesës së shëndetshme dhe parandalimi i sëmundjeve e në të gjitha grupet e popullsisë, dhe gjatë gjithë ciklit të jetës.
- Strategjia në përputhje me politikat kryesore kombëtare dhe Programin e Qeverisë dhe e harmonizuar me angazhimet e vendit për zbatimin e Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZHQ) si edhe në harmoni me legjislacionin e BE-se.
- Përfshirje e të gjitha institucioneve si faktor që punojnë, kontribuojnë dhe përfitojnë nga shëndeti dhe mirëqenia, duke përfshirë ministri dhe institucione e agjensi shtetërore, universitetet, odat dhe shoqatat e profesionistëve të shëndetësisë, shoqërinë civile, agjensitë e Kombeve të Bashkuara që veprojnë në fushën e shëndetit ose fusha të lidhura me të, etj.

- Evidencat tregojnë se shëndeti dhe mirëqenia nuk varen vetëm nga performanca e sistemit shëndetësor. Faktorë të tjerë ekonomikë dhe socialë, si të ardhurat, arsimimi, strehimi dhe mjedisi, kanë ndikim të fortë në shëndetin dhe mirëqenien e popullsisë. Te dhënat mbi ndikimin e faktorëve të rrezikut të sëmundshmërisë identifikojne disa faktorë kryesorë të rrezikut për barren e sëmundshmërisë: rreziqet e lidhura me stilin e jetesës, dietën ushqimore, niveli i vdekshmërisë për shkak të mbipeshës, hipertensioni arterial, sëmundjet ishemiike dhe duhanpirja.
- Për t’iu përgjigjur këtyre l nevojave, po ndërmerren veprime strategjike ndërsektoriale të cilat do të mundësojnë fillimin e shëndetshëm të jetës dhe zgjedhjet e shëndetshme të qytetarëve në jetën e përditshme

- Mjedisi është një nga faktorët kryesorë që influencojnë shëndetin dhe mirëqenien. Evidencat globale dhe rajonale tregojnë që përcaktorët mjedisorë, së bashku me faktorët e stilit të jetës: cilësia e ujit dhe e ajrit, rrezatimet, shëndeti në punë dhe aktiviteti fizik, kanë një ndikim të qenësishëm në shëndetin e popullatës. Prandaj për shmangien e rreziqeve dhe adresimin e përcaktuesve të shëndetit kërkohen qasje të integruara e gjithëpërfshirëse.
- Shteti siguron shumicën e shërbimeve të ofruara për popullsinë në fushën e promovimit, parandalimit, diagnostikimit, trajtimit dhe rehabilitimit.
- Sektori privat mbulon kryesisht shërbimin farmaceutik, shërbimin dentar dhe disa klinika të specializuara diagnostikuese dhe spitale.
- Shërbimi diagnostikues dhe kurativ shëndetësor është i organizuar në tri nivele: shërbimi i kujdesit shëndetësor parësor, dytësor dhe terciar. Shërbimet bazë të shëndetit publik koordinohen dhe në masën më të madhe ofrohen nga Instituti Kombëtar i Shëndetësisë Publike .

- Decentralizimi ka krijuar hapësira për një rol më të madh të komunave në administrimin e shërbimeve në kujdesin shëndetësor parësor. Këto përpjekje ndërsektoriale janë jetësuar nëpërmjet politikash e veprimesh të përbashkëta midis sektorëve të shëndetësisë, mbrojtjes sociale dhe mbrojtjes së mjedisit, sidomos për mbrojtjen dhe promovimin e shëndetit.
- Veprimet ndërsektoriale, vendim-marrëse ose këshillimore, në nivel politik dhe teknik, për të sjellë një perspektivë shumë planëshe për shëndetin publik, si: kontrolli i duhanpirjes, lufta ndaj drogave, menaxhimi i integruar i mbetjeve, menaxhimi i burimeve ujore, lufta ndaj trafikimit të qenieve njerëzore, masat mbrojtëse për uljen e ndikimit të pasojave të ngrohjes globale, masat për mbrojtjen e shëndetit dhe sigurinë në punë, etj.

- Bashkëpunimi ndërkombëtar dhe rajonal
Bashkëpunimi i koordinuar me agjencitë e Kombeve të Bashkuara dhe duke bashkëpunuar në mënyrë konstante me Organizatën Botërore të Shëndetësisë (OBSH)
- Kujdes i veçantë po i kushtohet përafrimit të legjislacionit me legjislacionin e BE-së.

Si perfundim, shendeti ne te gjitha politikat zhvillimore

Eliminim i Pabarazisë
në shëndet

Mirëqeverisja dhe
llogaridhënia në sistemin
shëndetësor
Sherbime te integruara
Shëndeti në të gjithë
politikat

Bashkëpunimi
nderinstitucional
vendor, ndërkombëtar
dhe rajonal
Pjesëmarrja e
komunitetit, përfshirja
aktive e qytetarëve në
vendim-marrje

- Mbështetje ne parandalimin dhe diagnostikimin e hershëm te semundjeve kronike jongjitese..
- Me rritje te jetëgjatësise, shtohen sëmundjet kronike jongjitëse si edhe numri i të sëmurëve me disa sëmundje. Strategia e re parasheh zgjerimin e mbështetjes për rehabilitimin, kujdesin paliativ dhe atë geriartrik
- Paralelisht me plotësimin e boshllëqeve të krijuara në vite për specialistë të kujdesit shëndetësor, shpresojme ne rivendosjen e autoritetit dhe dinjetit të profesionistit të shëndetësisë.

Ju falenderoj-Thank you